

Масжидда иккита муаззин бўлиши | Ҳадис дарслари (307-дарс)

19:00 / 13.11.2024 2050

هُنَّ عُلَّالٌ يَضْرَبْنَ رَمْعًا نُبَّانًا
يَلْصِقْنَ عُلَّالًا لَوْ سَرَّ نَأْيُكَ
نَأْيُكَ نَأْيُكَ نَأْيُكَ نَأْيُكَ
مَوْتُكَ مَوْتُكَ نُبَّانًا

مُسْمُورٌ . يَمْعَالُ

Ибн Умар розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг иккита муаззинлари бор эди: Билол ва аъмо (кўзи ожиз) Ибн Умму Мактум».

Муслим ривоят қилган.

Шарҳ: Ибн Умму Мактум кўзи ожиз саҳобий бўлганлар. Асл исмлари Абдуллоҳ ибн Қайс. Оналарининг исми Отика ал-Маҳзумия.

هَلَلَا يَلَصُّ يَبْنَلَا نَعُهُ نَعَوُ
أَلْبَابُنَا لَأَقَمَّ لَسَوِ هَيْلَع
أُولُكْفِ لِيَلْبُنْ دَوِي
مُأْنَبَا يَدَانِي يَّتَحُ أُوْبَرُشَاو
دَاوُ . مَسْمُورٌ هَاوُرٍ مَوْتُكَم
أَلْجَرَنَاكَو : لَأَقُ يِرَاخُبُلَا
لَأَقِي يَّتَحُ يَدَانِي أَل يَمْعَالُ
تُحَبُّصَا تُحَبُّصَا هَل

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Билол азонни тунда айтади, Ибн Умму Мактум азон айтгунича еб-ичаверинглар», дедилар».

Бешовлари ривоят қилганлар.

Бухорий:

«У кўзи ожиз киши бўлиб, қачон унга субҳ бўлди, субҳ бўлди, дейилсагина азон айтар эди», деган жумлани зиёда қилган.

Шарҳ: Бу Рамазон учун одамларни саҳарликка уйғотиш ва уларга саҳарлик вақтини билдириш мақсадида икки марта азон чақириш йўлга қўйилгани ҳақида айтилган гап. Ҳазрати Билол кечаси одамларни уйғотиш учун азон айтар эдилар. Ўша азондан кейин саҳарликни давом эттириш мумкин эди.

Абдуллоҳ ибн Умму Мактум розияллоҳу анҳу эса тонг отганда Бомдод намози учун азон айтар эдилар. Албатта, бу вақтда саҳарлик қилиб бўлмайди.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Одамларни уйғотиш ва шунга ўхшаш мақсадда тонгдан олдин ҳам азон айтиш жоизлиги.
2. Бомдод азонидан кейин саҳарликни тўхтатиш кераклиги.
3. Вақтни айтиб турадиган одам бўлса, кўзи ожиз киши ҳам азон айтиши мумкинлиги.

Ушбу ҳадисларни далил қилиб, кўпчилик имомлар «Бир масжидда иккита муаззин бўлиши керак», деганлар. Ҳанафийлар эса «Эҳтиёжга қараб, битта ҳам, кўп ҳам бўлаверади», деганлар.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.